

SOP: Phân bổ tồn kho theo nhu cầu điểm bán

Tài liệu thực chiến ERP • AI-X — ai-x.vn • Cập nhật 2026-05-01 08:56:00

Phiên bản PDF miễn phí — liên hệ AI-X để nhận bộ biểu mẫu điền sẵn & tư vấn lộ trình.

Đây là SOP chi tiết đi kèm bài viết Dashboard cho doanh nghiệp phân phối: 1 màn hình, 4 nhóm KPI — dùng cho Kinh doanh khu vực, Kế hoạch, Kho, Giao nhận, Kế toán và CEO/BOD.

1. Tên SOP

SOP-TM-5870 — Phân bổ tồn kho theo nhu cầu điểm bán (ngành Phân phối)

2. Mục đích

Hàng đúng chỗ cần nó: điểm bán nhanh đủ hàng, điểm chậm không dòn tồn — giảm đồng thời mất bán và tồn chết.

3. Phạm vi áp dụng

Áp dụng cho toàn bộ hoạt động liên quan đến "phân bổ tồn kho theo nhu cầu điểm bán" trong doanh nghiệp phân phối nhiều cấp đại lý.

4. Thuật ngữ và định nghĩa

Phân bổ (allocation)	Chia hàng từ kho về các điểm bán
Tốc độ bán	Số bán trung bình ngày của từng điểm
Độ phủ	Tỷ lệ điểm bán có sẵn hàng bán chạy
Tuổi tồn	Số ngày hàng nằm tại điểm bán
Mức phục vụ	Tỷ lệ nhu cầu điểm bán được đáp ứng
Cân bằng dư — thiếu	Điều chuyển hàng từ điểm dư sang điểm thiếu

5. Vai trò tham gia

Kinh doanh khu vực	Xác nhận nhu cầu thực tế và tiếp nhận phân bổ
Kế hoạch	Tính hạn mức phân bổ theo tốc độ bán
Kho & Giao nhận	Thực hiện xuất, điều chuyển và giao hàng
Kế toán	Giám sát giá trị tồn và dự phòng hàng chậm luân chuyển
CEO/BOD	Phê duyệt chính sách phân bổ và ngoại lệ

6. Ma trận RACI

R = Responsible · A = Accountable · C = Consulted · I = Informed

Hoạt động | Kinh doanh | Kế hoạch | Kho & Giao nhận | Kế toán | CEO/BOD
Tính nhu cầu từng điểm bán | C | R/A | I | I | I | I
Duyệt hạn mức phân bổ | C | R | I | I | I | A
Thực hiện phân bổ, giao hàng | I | I | C | R/A | I | I | I
Điều chuyển cân bằng dư — thiếu | C | R/A | R | I | I | I
Theo dõi độ phủ, tuổi tồn | C | A | C | I | I | I

7. Dữ liệu đầu vào

- Dữ liệu tồn kho tại từng điểm bán.
- Sell-out theo SKU của từng điểm.
- Danh mục hàng bán chạy theo khu vực.
- Số ngày phủ mục tiêu theo nhóm sản phẩm.

8. Quy trình từng bước

Bước 1 — Chuẩn hóa dữ liệu tồn và sell-out. Cập nhật tồn từng điểm và tốc độ bán từng SKU vào một bảng phân bổ duy nhất.

Bước 2 — Tính nhu cầu từng điểm bán. $Nhu\ cầu = tốc\ độ\ bán \times số\ ngày\ phủ\ mục\ tiêu - tồn\ tại\ điểm\ (đã\ trừ\ hàng\ trưng\ bày\ tại\ điểm)$.

Bước 3 — Xếp hạng ưu tiên phân bổ. Ưu tiên điểm có mức phục vụ thấp và hàng bán chạy; hạ thứ tự điểm có tuổi tồn cao.

Bước 4 — Phân bổ theo hạn mức. Chia theo hạn mức đã duyệt; tổng phân bổ không vượt tồn khả dụng kho trung tâm.

Bước 5 — Điều chuyển cân bằng dư — thiếu. Chuyển hàng giữa các điểm từ nơi dư sang nơi thiếu trước khi yêu cầu nhập thêm.

Bước 6 — Theo dõi KPI độ phủ và tuổi tồn. Hàng tuần đo độ phủ hàng bán chạy và tuổi tồn từng khu vực, hiệu chỉnh hạn mức.

Quy trình phân bổ tồn kho điểm bán 1 Dự báo Nhu cầu điểm bán 2 Theo điểm bán Điều chuyển 3 Theo dõi Tồn

kho, hết hàng Quy trình phân bổ tồn kho điểm bán

9. Điểm kiểm soát và điều kiện phê duyệt

Trước phân bổ kỳ	Dữ liệu tồn và sell-out đủ mới trong 7 ngày
Duyệt hạn mức	Kế hoạch trình, CEO/BOD duyệt theo chính sách
Khi xuất hàng	Tổng xuất không vượt tồn khả dụng
Hàng tuần	Độ phủ và tuổi tồn trong ngưỡng mục tiêu

10. Ngoại lệ và cách xử lý

- Điểm bán đột biến tăng trưởng: Tăng hạn mức tạm thời có phê duyệt, bổ sung vòng phân bổ giữa kỳ.
- Hàng sát date tại điểm chậm: Kích hoạt điều chuyển khẩn hoặc chương trình xả hàng theo chính sách.
- Kho trung tâm thiếu tổng thể: Ưu tiên mức phục vụ hàng bán chạy, thông báo kế hoạch bổ sung cho kinh doanh.

11. KPI cần theo dõi

Các mức KPI dưới đây là mục tiêu tham khảo, doanh nghiệp cần điều chỉnh theo quy mô.

Điểm bán thiếu hàng bán chạy	Điểm thiếu / tổng điểm	$\leq 5\%$
Tuổi tồn trung bình	Tổng ngày tồn / tổng tồn	≤ 30 ngày
Phân bổ theo tốc độ bán	Số lượng phân theo tốc độ / tổng phân bổ	$\geq 80\%$
Điểm dư — thiếu đồng thời	Số cặp khu vực dư và thiếu cùng SKU	Giảm 50% sau 2 kỳ

Bộ KPI theo dõi: tồn kho phân bổ điểm bán Tỷ lệ phân bổ đúng $\frac{\text{Phân bổ đúng}}{\text{Tổng}} \geq 90\%$ Hết hàng điểm bán $\frac{\text{Hết}}{\text{Tổng điểm bán}} \leq 5\%$ Tồn kho chết $\frac{\text{Tồn chết}}{\text{Tổng}} \leq 10\%$ Điều chuyển đúng $\frac{\text{Điều chuyển đúng}}{\text{Tổng}} \geq 90\%$ Cập nhật theo kỳ đánh giá KPI của doanh nghiệp Bộ KPI theo dõi: tồn kho phân bổ điểm bán

12. Hồ sơ và biểu mẫu liên quan

- Bảng phân bổ theo điểm bán được duyệt.
- Lệnh xuất và lệnh điều chuyển kho.
- Báo cáo độ phủ hàng bán chạy.
- Báo cáo tuổi tồn theo khu vực.

(Chi tiết từng biểu mẫu xem trong Bộ công cụ phân bổ tồn kho theo điểm bán .)

13. Đầu ra và tiêu chí hoàn thành

- Hàng bán chạy luôn sẵn tại điểm có nhu cầu.
- Tuổi tồn và tồn chết giảm theo từng kỳ.
- Phân bổ dựa trên số liệu, không theo cảm tính.

14. Ví dụ thực tế

Ví dụ minh họa mang tính mô phỏng dựa trên số liệu phỏng giả lập, không phải số liệu thống kê chính thức.

Một chuỗi Doanh nghiệp phân phối quy mô 6 điểm bán áp dụng SOP này theo lộ trình 30–60–90 ngày. Tháng đầu, đội vận hành rà soát và phát hiện một phần bản ghi phân bổ tồn kho theo điểm bán không đạt chuẩn — con số điển hình với đa số doanh nghiệp lần đầu chuẩn hóa. Tháng thứ hai, sau khi gán Trưởng bộ phận Vận hành phân phối làm chủ sở hữu và bật cảnh báo, tỷ lệ bản ghi đạt chuẩn tăng vọt; các sai lệch còn lại đều truy được nguyên nhân và người xử lý.

Đến tháng thứ ba, dashboard hàng tuần cho thấy các KPI chủ chốt tiến dần về ngưỡng mục tiêu: Tỷ lệ phân bổ đúng đạt hướng $\geq 90\%$, Hết hàng điểm bán đạt hướng $\leq 5\%$. Buổi review cuối quý ghi nhận hai thay đổi rõ rệt: thời gian tổng hợp báo cáo giảm từ vài ngày xuống cùng buổi, và các bộ phận bắt đầu tranh luận bằng cùng một bộ số thay vì mỗi người một file riêng.

15. Checklist áp dụng nhanh

- ☐ Dữ liệu tồn và sell-out cập nhật trong 7 ngày.
- ☐ Nhu cầu từng điểm tính theo tốc độ bán.
- ☐ Hạn mức phân bổ được duyệt.
- ☐ Điều chuyển dư — thiếu thực hiện trước nhập mới.
- ☐ Độ phủ giám sát hàng tuần.
- ☐ Tuổi tồn trong ngưỡng mục tiêu.

16. Sai lầm thường gặp khi áp dụng SOP

Hầu hết thất bại khi triển khai phân bổ tồn kho theo điểm bán không đến từ phần mềm, mà từ bốn thói quen dưới đây. Hãy đối chiếu với doanh nghiệp mình ngay khi bắt đầu:

Làm theo thói quen cũ	Vẫn xử lý phân bổ tồn kho theo điểm bán trên file riêng rồi "sau" lên hệ thống, dữ liệu lệch nhau giữa các bộ phận.
Bỏ qua bước dự báo	Không nhu cầu điểm bán khiến bước sau (theo điểm bán) phải làm lại từ đầu và kéo dài thời gian xử lý.
Không ai chịu trách nhiệm	Chưa chỉ định Trưởng bộ phận Vận hành phân phối làm chủ sở hữu, nên khi có sai lệch không rõ ai kiểm tra và sửa.

Không đo sau khi làm	Áp dụng xong không theo dõi KPI nên không biết quy trình đang tốt lên hay xấu đi.
Dừng ở ấn bản đầu	Sau đợt chạy thử không ngồi lại rà soát và cải tiến, SOP dần lạc hậu với thực tế vận hành.

17. SOP này chạy trên hệ thống ERP như thế nào

Khi số hóa trên Odoo ERP, mỗi bước của quy trình Quy trình phân bổ tồn kho điểm bán gắn với một module và một bảng chứng dữ liệu cụ thể:

Dự báo	Sản phẩm (Product) / Danh mục	phân bổ tồn kho theo điểm bán, trạng thái, người sở hữu	Trưởng bộ phận Vận hành phân phối
Theo điểm bán	Nhân sự - Phân quyền	Log phê duyệt, thẩm quyền duyệt	Quản lý cấp trung
Theo dõi	Báo cáo / Dashboard	KPI theo phân bổ tồn kho theo điểm bán và cảnh báo ngoại lệ	Ban giám đốc

Nguyên tắc thiết kế ba lớp cần giữ nguyên khi số hóa: lớp quy trình (ai duyệt, khi nào) tách khỏi lớp dữ liệu (phân bổ tồn kho theo điểm bán và trạng thái của nó) và lớp phân tích (KPI và cảnh báo). Doanh nghiệp thường cố nhét cả ba vào một file Excel rồi mất khả năng kiểm soát cả ba; ERP tách chúng ra nhưng vẫn liên kết bởi một nguồn dữ liệu duy nhất.

Lợi ích lớn nhất khi chạy trên một hệ thống duy nhất: mọi thay đổi đều có dấu vết (audit trail), báo cáo tự động cập nhật theo thời gian thực và không còn "hai phiên bản sự thật" giữa các phòng ban. Khóa học A.V.01.01 - Marketing & Phát triển Kênh Phân phối trình bày chi tiết cách thiết lập luồng này cho Doanh nghiệp phân phối.

18. Lộ trình áp dụng 30–60–90 ngày

Ngày 1–30	Rà soát phân bổ tồn kho theo điểm bán hiện có, chốt quy tắc dữ liệu, chỉ định Trưởng bộ phận Vận hành phân phối làm chủ sở hữu, tập huấn quy trình	Danh mục và quy tắc được phê duyệt
Ngày 31–60	Chạy thử trên hệ thống với phạm vi giới hạn (một kho/một cửa hàng/một vùng), đo KPI tuần đầu	Bộ KPI có số liệu nền, ngoại lệ đầu tiên được xử lý

Ngày 61–90	Mở rộng toàn bộ phạm vi, bật dashboard và cảnh báo, họp review hàng tuần	Quy trình vận hành ổn định, KPI đi dần về mục tiêu
------------	--	--

19. Câu hỏi thường gặp

Phải dừng toàn bộ hoạt động để áp dụng SOP này không?

Không. Cách an toàn nhất là chọn một phạm vi nhỏ (một điểm bán hoặc một nhóm hàng), chạy thử 30 ngày rồi mở rộng. Kinh nghiệm cho thấy áp dụng "big bang" trên toàn chuỗi là nguyên nhân phổ biến nhất khiến SOP thất bại.

SOP này có phù hợp với doanh nghiệp chưa có ERP không?

Có. Toàn bộ quy trình có thể chạy bằng biểu mẫu trong Bộ công cụ đi kèm trước; khi lên hệ thống, dữ liệu và thói quen đã sẵn nên thời gian triển khai ERP rút ngắn đáng kể.

Ai là người duy nhất chịu trách nhiệm về phân bổ tồn kho theo điểm bán?

Theo SOP này, Trưởng bộ phận Vận hành phân phối là chủ sở hữu dữ liệu; các bộ phận khác phối hợp cung cấp và kiểm tra. Chủ sở hữu không nhất thiết tự nhập liệu, nhưng chịu trách nhiệm về chất lượng cuối cùng.

Sau bao lâu thấy kết quả?

Các chỉ số vận hành (thời gian xử lý, tỷ lệ sai lệch) thường cải thiện ngay tháng đầu sau khi chạy đúng quy trình; các chỉ số tài chính (lợi nhuận, dòng tiền) cần 1–2 chu kỳ báo cáo để thấy rõ.

Quy trình này có cần cập nhật lại không, và khi nào?

Có. Mỗi quý, Trưởng bộ phận Vận hành phân phối rà soát SOP một lần theo ba câu hỏi: quy tắc dữ liệu còn đúng thực tế không, KPI còn phù hợp không, có bước nào bỏ được không. Phiên bản mới ghi rõ ngày hiệu lực và lý do thay đổi — không sửa miệng.

20. Đo lường, review và cải tiến liên tục

SOP không phải tài liệu viết một lần rồi cất ngăn kéo. Hiệu quả của quy trình Quy trình phân bổ tồn kho điểm bán chỉ được giữ vững khi có nhịp review đều đặn và cơ chế cải tiến có dấu vết:

Hàng tuần (15 phút)	Các KPI vận hành và danh sách ngoại lệ trong tuần	Danh sách hành động có người xử lý và hạn
Hàng tháng	Xu hướng KPI, nguyên nhân ngoại lệ lặp lại	Biên bản điều chỉnh quy trình nếu cần
Hàng quý	Toàn bộ SOP: quy tắc dữ liệu, vai trò, KPI, biểu mẫu	Phiên bản SOP mới có ngày hiệu lực

Nguyên tắc vàng: mọi thay đổi quy trình phải đi kèm dữ liệu chứng minh. Nếu đề xuất bỏ bớt một bước kiểm soát, người đề xuất phải chỉ ra KPI nào cho thấy bước đó không còn cần thiết — đó là cách SOP trưởng thành cùng

doanh nghiệp thay vì mâu thuẫn với nó.

Xem thêm: Bộ công cụ phân bổ tồn kho theo điểm bán .

AIX • TƯ VẤN TRIỂN KHAI ERP & AI

Cần bộ SOP này chạy trên hệ thống thực tế?

AI-X thiết kế lộ trình ERP & AI 90 ngày riêng cho doanh nghiệp của bạn:
chuẩn hóa dữ liệu — SOP số hóa — dashboard điều hành.

ai-x.vn/contactus

Tài liệu phát hành miễn phí bởi AI-X (ai-x.vn). Vui lòng không chỉnh sửa nội dung khi chia sẻ lại.